

Landskap: Småland Upptecknat av: Carl Norberg
 Härad: Östbo & Sunnerbo Adress: Små. Rydaholm
 Socken: Rydaholm & Rysby Berättat av: Tensamma
 Uppteckningsår: 1948 Född år 1868 i Rysby

Jordbruksredskap.	s. 1
Djurbesättningens storlek.	s. 2.
Skogens värdet för.	s. 2.
Daglöner.	s. 2.
Bakter. och smedjör.	s. 2
Linberedning.	s. 2
Gäddfarihandlare.	s. 3.
Priser på djur.	s. 3.
Offerkälla.	s. 4.

Inlämn.
som förvärd
Liv 761.
9.2.49

H. C. 1.

Farfar född år 1812. Han var ägare av
1/4 mantal Lövvarp Lödregård, Rydaholms socken,
Östbo härad, till år 1846. Samma år inköptes
1/2 mantal Smedjemåla Ryssby, Kronobergs län,
Sunnerbo härad. Här fostrades 3 duktiga bond-
pojkar upp och av dem var min far äldst.

Farfar var ingen 8-fimmars man.
Handredskapen på den tiden voro mycket primi-
tiva. En plog var då nymodern men ofull-
komlig för gott arbete. Ett häärden med en
helt på sten som en vante. Träkarven var i
regel tillverkad av far på gården. Torpen
järnbit fanns i den. Grepar voro även av
trä, 4-5 gaffliga. Om ring 1860 började man be-
ställa grepens yttre spetsar med en s.k. sten.
Dessa måste göras av en smed. Efter denna
tid kom järngrepen i bruk.

Djuren på farfars gård voro på den tiden 18-20 st fätkreatur, 1 häst, 8-10 st får, 2 st svin, en för årsbehov och, en till försäljning till skatten.

Hemmansdelarna voro av olika storlek och godhet. Skogen som under de senaste 70 åren fått mer och mer värde var inte mycket värd då. Torpare och backslugesittare fick den västan för intet.

Bagtlönen för en man 1860, var 50 öre och för brinna 25 öre för 18 timmass arbetsdag. Tjuvår senare ej fullt 1 kr. för en man.

På 1850-talet fanns i byalag på 21 hemmansdelar 5 stycken bastor, "Basta" där linet bröts. Kon av de många procedurerna i linberedningen. I hemmen tillverkades sedan, allt vad som behövdes i linnevaror, kläder, skjortor, säckar, kottar m m. Men i gården borde vara kunnig i detta och även läsa sina dottrar. Samma byalag hade 4 st smedjar. Där var det en lärkan vems söner som bäst kunde sin

sak. Han var också värd det bästa "kvinnfolket" i hela beakt-
ningskretsens.

För 75 år sedan fanns mycket fattigt folk, gårdgavvandr.,
liggare, utsultna bönder, tovarare o. s. v. Vårskredmakare
från Väster. Kitt-kärningar med ett stycke över
huvudet kommo för att laga sönderslaget glas o. porcelän.
Det skulle aldrig gå sönder om försäkrade de. Så
var det spånmän o. kvinnor och hollkärnan.

För 60 år sedan var priset på en liten ko 30 epp-
till 50 kr. Ett ex. av en häst så pent som 1890 såldes
av en "putt-förkunnare" G. Johansson för gämbt 14 kr. Det
var ort om slautarna. År 1882 fick potatisblockare
20-25 öre allt efter ålder och förmåga. Jag var en
20 öres man + potatis, sill, mjölk och lite bröd som
levet.

Offerkälla.

I Åsarna, Rydalsölnas socken fanns en offerkälla.
Genom ombyggnad av väg har den nu nästan
försvunnit. Men för blott 50 år sedan hade denna
offerkälla många besökare. För den tiden offerades
penningar och värdesaker i för att få lycka, slippa
att bli sjuk, skyddas för lynar och onda andar mm.
För ett 40-tal år sedan var det många av de
 yngre som sökte sin lycka i att genomöka
källans gyllja och geva många gamla penningar.
Men det fanns på den tiden (gamlingar som
ansåg detta företag olycksbringande.
Nu liten del av källan är ännu kvar, men
något mer offer görs på den